

Er ref: KN2025/00609kn.remissvar@regeringskansliet.se
kn.nm@regeringskansliet.se**Vår ref:** R-SI202516
Magnus Berg

magnus.berg@skogsindustrierna.se

Yttrande över Miljömålsberedningens delbetänkande SOU 2025:21 Miljömålsberedningens förslag om en strategi för hur Sverige ska leva upp till åtaganden inom biologisk mångfald respektive netto- upptag av växthusgaser från markanvändningssektorn (LULUCF)

Sammanfattning

Miljömålsberedningen har haft ett brett uppdrag att ta fram förslag på hur Sverige kan uppfylla såväl naturvårds- som klimatåtaganden. Skogsindustrierna tillstyrker förslagen om att Skogsstyrelsen får i uppdrag att genomföra riktade informations- och rådgivningsinsatser för ökad tillväxt, kolupptag och biologisk mångfald samt för en satsning på ökad gödsling. Skogsindustrierna avstyrker däremot förslaget om s.k. kolinlagringsavtal, vilka riskerar att motverka möjligheten till omställning genom att det leder till en betydande minskning av råvara till i första hand sågverksindustrin.

Skogsindustrierna anser att delbetänkandet innehåller en bra beskrivning av att skogens klimatnytta inte bara består av dess roll som kolsänka, utan också klimatnyttan av att använda skogsråvara för substitution av fossila eller fossilintensiva produkter. Insikten borde dock ha lett till flera konkreta förslag om hur substitutionen långsiktigt, och på ett hållbart sätt, kan öka och hur den kan mätas och målsättas i klimatberäkningar på nationell nivå.

Skogsindustrierna tillstyrker förslaget att Sverige uppfyller åtagandet att senast 2030 skydda alla återstående urskogar, enligt vad som avses i EU:s strategi för biologisk mångfald för 2030 och dess efterföljande riktlinjer, och all återstående gammal skog, enligt den föreslagna svenska definitionen av vad som avses i förnybartdirektivet. Skogsindustrierna anser dock att det är mycket anmärkningsvärt, att det i delar av delbetänkandet förs resonemang som innebär att Sveriges åtagande är något annat än det som föreslagits, och i stället omfatta alla s.k. naturskogar. Naturskogar är ett mycket vidare begrepp än gammal skog, och ingår därmed inte av vad som omfattas av Sveriges åtagande.

Beredningen föreslår att fler typer av områden bör kunna inkluderas som OECM, vilket är positivt. Skogsindustrierna anser dock att man varit alltför restriktiv i bedömningarna av vad som kan redovisas som skyddade områden. Exempelvis bör samtliga frivilliga avsättningar och alla impediment rapporteras som skyddade områden.

I uppdraget har ingått att presenterade förslag ska beakta andra angelägna behov som exempelvis försörjningstrygghet, landsbygdsutveckling och konkurrenskraft samt kostnadseffektivitet. Skogsindustrierna anser att de presenterade analyserna av vilka effekter på andra behov de olika förslagen kommer att leda till är bristfälliga och i många fall underskattar de verkliga kostnaderna för företag, enskilda och för samhället.

Skogsindustriernas utgångspunkt

Med förnybar råvara från skogen har skogsindustrin och skogsindustrins produkter en nyckelroll i utveckling för ett hållbart, biobaserat samhälle samt för att skapa sysselsättning och välfärd i hela landet.

Skogsindustrin vill driva på en mer hållbar utveckling och har därför tagit fram tre löften som berör klimat, cirkularitet och biologisk mångfald:

- Till 2040 ska skogsindustrins klimatnytta öka med 30 procent.
- 2040 ska skogsindustrins produkter vara fossilfria och återvinningsbara.
- 2040 ska Sverige ha livskraftiga skogar med en rikare biologisk mångfald.

För att detta ska vara möjligt krävs bland annat hög och hållbar tillväxt i skogen så att kolsänkan i växande skog och i produkter samt tillgången på råvara till biobaserade produkter säkras.

Skogsindustriernas ytttrande

Sveriges åtagande att skydda primary forests och old-growth forests

Sverige har ett åtagande att skydda återstående urskogar och gammal skog

Skogsindustrierna tillstyrker förslaget att Sverige senast 2030 skyddar alla återstående urskogar, enligt EU:s strategi för biologisk mångfald för 2030 och dess efterföljande riktlinjer, och all återstående gammal skog, enligt den föreslagna svenska definitionen av vad som avses i Förnybartdirektivet.

Det är viktigt att notera att Sveriges åtagande är att skydda alla återstående urskogar (primary forests) och all gammal skog (old growth forests). Att beredningen i andra delar av delbetänkandet för resonemang som innebär att åtagandet är något annat och omfattar alla s.k. naturskogar är anmärkningsvärt. Naturskogar är ett vidare begrepp än gammal skog, och därmed något annat än vad som omfattas av åtagandet.

Det bör också noteras att Sverige har, och bör använda sig av, möjligheten att definiera vad som i Sverige ska klassas som "gammal skog". EU-kommissionen har tagit fram frivilliga riktlinjer för definitioner och hur områden ska kartläggas, avgränsas och skyddas strikt. Kommissionen är tydlig med att riktlinjerna är frivilliga att använda eftersom de historiska och ekologiska förhållandena varierar betydligt inom unionen.

Sverige bör agera för enhetlig översättning av old growth forests

Begreppen primary forests och old-growth forests återfinns i lagstiftning och i EU-mål om skydd av skog. Båda begreppen behöver därför tydliga och enhetliga uttolkningar som fungerar i alla olika sammanhang av svensk rättstillämpning. Därför är det olyckligt att det förekommer olika begrepp i de svenska översättningarna av "old-growth forests" i olika EU-lagstiftningar och -strategier. Sverige bör begära rättelse av översättningar så att de genomgående använder termen "gammal skog".

Sveriges naturvårdsåtaganden - skyddade områden och OECM

Beredningen har gjort en mycket strikt uttolkning av kommissionens vägledning för vilka områden i Sverige som kan räknas in i den skyddade arealen. Medan kommissionen i sin vägledning anger att IUCN:s definitioner för skyddad natur kan vara *ett stöd* för urval av skyddade områden har beredningen gjort tolkningen att IUCN:s definitioner för skyddade områden och OECM *är* själva definitionen för vad som kan räknas in. Kommissionen lyfter fram, till skillnad från beredningen, att nationella skyddsformer ska beaktas.

Med tanke på att kommissionen själv anger att redan i dag är 26 procent av unionens landareal skyddad, är det tydligt att även områden där visst brukande sker är acceptabelt och relevant att räkna in. Med ett svenskt sätt att räkna och klassificera skyddade områden skulle unionens skyddade landareal vara avsevärt lägre. Det finns således stor frihet för medlemsstaterna att utgå från hela det nationella bevarandearbetet. Att inkludera fler typer av områden som OECM är positivt, men beredningen har dels varit alltför restriktiv i bedömningarna av vad som kan redovisas som skyddade områden, dels i vad som kan klassas som OECM. Skogsindustrierna anser exempelvis att samtliga frivilliga avsättningar och alla impediment bör rapporteras som skyddade områden.

Utöver de områden som beredningen föreslår ska räknas in, bör följande instrument övervägas för att rapporteras som skyddade: biosfärområden, strandskyddsområden, våtmarker och myrar, vattenområden som utpekats som riksintressen samt ädellövskogar.

Sveriges nationella naturvårdsambitioner

Sverige bör eftersträva att hitta tolkningar av internationella åtaganden som ger utrymme för nationella prioriteringar. Sverige har, och bör ha, höga ambitioner både när det gäller skogens bidrag till klimat-omställning och naturvård. Det finns dock en uppenbar risk att Sverige genom en övertolkning av åtaganden, i kombination med en alltför restriktiv redovisning av våra åtgärder, tappar möjligheten att göra egna prioriteringar vad avser vilka skogar som bör prioriteras för områdesskydd och vilka verktyg vi kan använda för detta.

Sveriges åtagande inom LULUCF

Bra förslag avseende åtgärder för ökad tillväxt

Skogsindustrierna tillstyrker förslaget om att Skogsstyrelsen får i uppdrag att genomföra riktade informations- och rådgivningsinsatser för ökad tillväxt, kolupptag och biologisk mångfald. Förslaget är i allt väsentligt i linje med den satsning som branschen sedan tidigare efterfrågat. Gödsling ger en betydande möjlighet till ökad kolinbindning redan på kort sikt. Rådgivning kring förbättrad skogsskötsel, minskade viltskador med mera bedömer Skogsindustrierna kan ge en betydande effekt, inte minst på lite längre sikt. Även åtgärder som ökar skogarnas motståndskraft mot övriga skogsskador är angelägna.

När det gäller gödsling, som en åtgärd för att på kort sikt öka kolupptaget, begränsas denna möjlighet av nuvarande regelverk. Det hade varit önskvärt att beredningen även föreslagit en översyn av de allmänna råden som i dagsläget är alltför begränsande i främst landets sydöstra delar. Möjligheten att utföra skogs-gödsling måste styras av de faktiska ståndortsförhållandena inom det aktuella objektet, och inte via nuvarande geografiska zonindelning.

Tydliggör skogens olika klimatnyttor

Delbetänkandet innehåller en bra beskrivning av att skogens klimatnytta inte bara består av dess roll som kolsänka, utan också klimatnyttan av att använda skogsråvara för substitution av fossila produkter. Insikten borde leda till flera konkreta förslag om hur substitutionen långsiktigt, och på ett hållbart sätt, kan öka.

Skogsindustrierna föreslår därför att substitutionsnyttan ska mätas, redovisas och att det sätts mål för substitutionsnyttan. Detta bör göras både nationellt och på EU-nivå. Det finns i dag en ISO-standard (ISO 13391) för hur substitutionsnyttan kan beräknas som i sammanhanget bör kunna användas.

Delar av förslagen riskerar att begränsa klimatnyttan

Trots bra beskrivningar av skogens klimatnytta genom substitution lämnar beredningen ett flertal förslag som riskerar att påtagligt begränsa möjligheten att använda skogsråvara för att ersätta fossila alternativ. Störst negativ effekt får sannolikt förslaget om s.k. kolinlagringsavtal. Förslaget riskerar att motverka möjligheten till omställning genom att det leder till en betydande minskning av råvara till i första hand sågverksindustrin. Därmed minskar möjligheten att exempelvis få fram förnybart byggmaterial och till andra långlivade produkter. Förslagets negativa konsekvenser för klimatomställning och samhälls-ekonomi gör att Skogsindustrierna avstyrker det.

Nationella mål kan inte sättas innan ev. mål beslutats inom EU

Skogsindustrierna ser positivt på att beredningen inte lämnar förslag på nationella mål för sänkan inom LULUCF efter 2030. Sådana mål kan inte sättas på nationell nivå då sådana inte har beslutats på EU-nivå.

Beredningens arbete

Beredningsprocessen för att ta fram förslag har genomgående haft brister vad gäller inkludering och öppenhet. Experterna synpunkter har efterfrågats i sent skede och underlagen för expertgruppsmöten har ofta delgetts först vid sittande bord. Det har inte heller getts mer än begränsade möjligheter till gemensam dialog och diskussion mellan experterna och beredningens ledamöter. Att processen haft brister avspeglas också i att delbetänkandet innehåller utförliga beskrivningar av förslag som sekretariatet lagt fram men som beredningen beslutat inte ska vara del av förslaget.

Bristande avvägningar mot andra samhällsmål

De presenterade analyserna av vilka effekter de olika förslagen kommer att leda till är bristfälliga och underskattar i många fall de verkliga kostnaderna för företag, enskilda och samhället. I tilläggsdirektiven till beredningen betonades vikten av att förslagen som presenteras skall vara kostnadseffektiva och beakta andra angelägna samhällsbehov. Skogsindustrierna saknar mer ingående beskrivningar av effekter på samhället, företagets konkurrenskraft, lokalsamhällen, jobbtillfällen samt möjlighet till omställning genom fler fossilfria produkter. Skogsindustrierna bedömer att de samlade effekterna av förslagen kan innebära att ca 5 miljoner kubikmeter virke undandras från industrin. Den volymen motsvarar ett förädlingsvärde i massa-, papper- och sågverksindustrierna om 8 miljarder kronor och den skapar sysselsättning för cirka 7 200 personer.

Detaljerade synpunkter på beredningens bedömningar och förslag

Kap 6 Förslag om information och rådgivning

Skogsindustrierna tillstyrker förslaget att myndigheter får i uppdrag att genomföra riktade informations- och rådgivningsinsatser. Insatserna bör omfatta åtgärder, ersättningar och villkor som slutligen beslutas.

Skogsindustrierna tillstyrker förslaget att SLU får i uppdrag att kontinuerligt följa upp och utvärdera det samlade resultatet av myndigheters och åtgärdssamordnares informations- och rådgivningsinsatser.

Skogsindustrierna ställer sig tveksamt till förslagen angående åtgärdssamordnare för kolinlagring och biologisk mångfald i landbaserade ekosystem i en länsstyrelse, kommun eller ideell sammanslutning. Nyttan med en sådan åtgärd kan ifrågasättas.

Kap 7 Förslag om indikatorer för etappmål för Sveriges nettoupptag i markanvändningssektorn

Skogsindustrierna anser att miljömålet Begränsad klimatpåverkan bör kompletteras med uppföljning och redovisning av den substitutionsnytta som uppnås genom användningen av olika biobaserade material- och energislag. Skogsindustrierna anser att ISO 13391 innehåller en lämplig metod för beräkning av substitutionsnytta som bör användas.

Skogsindustrierna anser inte att miljömålet Levande skogar bör kompletteras med en precisering om att nettoupptaget av växthusgaser ska öka till 2030. Förslaget är överflödigt, och dessutom otydligt då det inte framgår vilken referens som ska användas.

Kap 8 Förslag om hållbart brukande av skogsmark för kolinlagring och biologisk mångfald

Skogsindustrierna instämmer i bedömningen att såväl användning av skogsråvara för substitution av fossila och fossilintensiva material och produkter som för kolinlagring är viktiga delar i skogens nytta för att begränsa klimatförändringarna. Det är angeläget att insikten om klimatnyttan av att använda skogsråvara för substitution av fossila produkter lyfts fram. Insikten bör leda till konkreta förslag om att mäta och sätta mål för denna nytta i klimatberäkningar på nationell nivå. Sverige bör även verka för att substitution inkluderas i beräkningar inom EU och internationellt.

Beredningen bedömer att sektorn behöver ta ett ansvar utöver vad skogsvårdslagen kräver för att det ska vara möjligt för Sverige att leva upp till LULUCF-förordningens åtagande. Beredningen menar att sektorsansvaret och den skogspolitiska principen *frihet under ansvar* gör att ett sådant ansvar är rimligt att utkräva. Skogsindustrierna anser att sektorsansvaret är en viktig del av rådande skogspolitik, men det kan inte användas på det sätt som beskrivs här. Det kan inte överlåtas till markägare att via frivilliga åtgärder ta ansvar för de mycket stora kostnader som Sveriges internationella åtaganden medför.

Beredningen bedömer att kolinlagring i skogsmark och långlivade träprodukter ingår i sektorsansvaret och ska därmed ingå i Skogsstyrelsens rådgivning, information och uppföljning. Skogsindustrierna anser att beskrivningen är en övertolkning av sektorsansvaret. Sektorsansvaret omfattar skogliga åtgärder för produktion och miljö, men det innebär inte att skogsägare kan ta ansvar för vilka produkter industrin väljer att tillverka och sätta på marknaden. En förutsättning för en långsiktigt hög kolinlagring i skog och produkter är en hög tillväxt i skogen. Rådgivningen bör inriktas mot åtgärder som främjar en långsiktigt hög tillväxt i vitala skogar och som möjliggör ett högt uttag av förnybar råvara. Produkternas livslängd har

betydelse för kolsänkan i produkter, men även kortlivade träbaserade produkter skapar stor klimatnytta genom att ersätta material och produkter som har en högre klimatbelastning.

Skogsindustrierna tillstyrker förslaget att Skogsstyrelsen får i uppdrag att genomföra riktade informations- och rådgivningsinsatser för ökad tillväxt, kolupptag och biologisk mångfald. Förslaget är i allt väsentligt i linje med den satsning som branschen sedan tidigare efterfrågat i flera sammanhang.

Skogsindustrierna tillstyrker förslaget att tillskjuta 100 miljoner kronor per år för att ge Skogsstyrelsen möjlighet att genomföra riktade informations- och rådgivningsinsatser.

Angående rådgivningsinsatser anser Skogsindustrierna att rådgivning kring förbättrad skogsskötsel, gödsling och minskade viltskador kan ge betydande effekt, inte minst på lite längre sikt. Även åtgärder som ökar skogarnas motståndskraft mot andra skogsskador är angelägna.

Skogsindustrierna ser således positivt på ökade rådgivningsinsatser till markägare, men bedömer att det i en prioriteringssituation främst bör gälla rådgivning för ökad tillväxt.

Skogsindustrierna tillstyrker förslaget att Skogsstyrelsen under perioden 2026–2030 betalar ut stöd motsvarande 50 procent av den dokumenterade kostnaden för gödsling. Skogsindustrierna anser generellt att bidrag till skogsbruksåtgärder inte är relevant eller lämpligt. Den föreslagna åtgärden är dock inte att betrakta som en skogspolitisk åtgärd, utan den är en del av klimatpolitiken. Inom ramen för klimatpolitiken kan därför en tidsbegränsad satsning för att stimulera en ökad gödsling vara motiverad.

Skogsindustrierna tillstyrker förslaget att Skogsstyrelsen och Havs- och vattenmyndigheten ges i uppdrag att utvärdera effekterna av stödet för skogsgödsling. Det är relevant att den riktade satsningen följs upp med en utvärdering av effekterna på kväveläckage, biologisk mångfald och skogens tillväxt.

Skogsindustrierna avstyrker förslaget om kolinlagringsavtal. Förslaget leder till en betydande minskning av tillgänglig råvara till främst sågverksindustrin, och motverkar därmed möjligheten att få fram förnybart byggmaterial med mera. Delar av beredningens förslag i kap 11, om ökat kolupptag i träprodukter, kommer till exempel vara svåra att genomföra. Förslagets konsekvenser för klimatomställning och samhällsekonomin är dessutom alltför bristfälligt analyserat.

Skogsindustrierna avstyrker förslaget att Skogsstyrelsen ska få i uppdrag att uppdatera den hållbara avverkningsvolym som användes i SKA-analysen 2022 så att beräkningarna inkluderar Sveriges beting enligt LULUCF-förordningen. De skogliga konsekvensanalyserna bör i stället användas för att bedöma realistiska eventuella framtida åtaganden inom LULUCF.

Skogsindustrierna avstyrker förslaget att uppmåna Sveaskog att öka nettoupptaget till 2030 av samma skäl som vi avstyrker förslaget om kollagringsavtal.

Kap 11 Förslag om ökat nettoupptag i träprodukter

Skogsindustrierna delar bedömningen att nettoinlagringen av kol i träprodukter kan öka genom en ökad produktion av träprodukter, genom en större andel långlivade träprodukter samt genom att träprodukterna används på ett sätt som möjliggör ökad livslängd, återanvändning eller återvinning.

Förslaget om kolinlagringsavtal, i kapitel 8, kommer dock att motverka möjligheten att nå de beskrivna nyttorna genom att avtalen begränsar främst sågverksindustrins råvarutillgång. Bedömningen har fokus på långsiktig kolinlagring, men även kortlivade trä- och pappersprodukter ger en betydande klimatnytta.

Skogsindustrierna delar bedömningen att det framtida behovet av byggnation av bostäder till stor del bör mötas med ökat byggande i trä som kommer att öka kolinlagringen i träprodukter.

Skogsindustrierna delar bedömningen att det finns potential att öka återanvändningen av träprodukter som används som bland annat byggmaterial, inredning och möbler.

Skogsindustrierna ställer sig frågande till bedömningen att det finns potential till en högre andel långlivade träprodukter genom skogsskötselmetoder och nya förädlingsmetoder. För vissa kontinuitetsmetoder kan en ökad *andel* sågtimmer uppnås, men den totala tillgängliga volymen träråvara minskar med dessa metoder. Vilka produkter som kommer att tillverkas beror inte på skötselmetoder, utan på faktorer som marknadens efterfrågan och befintlig industristruktur. En viss ökning av andelen långlivade produkter kan dock uppnås genom utveckling av nya produkter och effektivare processer.

Skogsindustrierna tillstyrker förslaget att Boverket får i uppdrag att utöka klimatdeklarationen för uppförande av nya byggnader med en separat redovisning av mängden kol i långlivade byggprodukter som byggts in i byggnaden. Mängden kol i långlivade byggprodukter kan och bör räknas in i klimatdeklarationens gränsvärde.

Skogsindustrierna tillstyrker förslaget att Boverket får i uppdrag att främja återbruk av byggmaterial, inklusive långlivade träprodukter. Förslaget ligger väl i linje med Skogsindustriernas framtidslofte om att skogsindustrins produkter 2040 ska vara fossilfria och återvinningsbara och att träprodukter ska vara återbrukbara.

Skogsindustrierna avstyrker förslaget att Skogsstyrelsen i sin information och rådgivning ska inkludera skogsskötselmetoder som ger mer långlivade träprodukter. Vilka produkter som tillverkas beror inte på skötselmetoder utan på faktorer som marknadens efterfrågan och industristruktur. I praktiken går redan idag alla sågbara sortiment till sågverksindustrin.

Skogsindustrierna tillstyrker förslaget att regeringen utser en särskild utredare som ska fungera som en nationell samordnare och stöd till aktörer på marknaden som bygger upp en trävarubransch med långlivade träprodukter av lövträ. I likhet med Region Kronobergs yttrande i frågan anser vi att en nationell samordnare för lövträ bör knytas nära Svenskt Trä som är en del av Skogsindustrierna, och som också har en kommitté för lövträsågverken i Sverige.

Kap 12 Förslag för att öka nettoupptaget av koldioxid och gynna biologisk mångfald i våtmark och torvmark

Skogsindustrierna avstyrker förslaget att möjligheten att kunna söka nytt, eller förlängt, tillstånd till torvtäkt från och med 1 januari 2026 begränsas till de fall det bedöms nödvändigt för totalförsvarets behov av energitorv som beredskapsbränsle. Torv är en viktig råvara som behövs för produktionen av bland annat skogsplantor. I svenskt skogsbruk odlas och planteras årligen ca 400 miljoner plantor.

Kap 13 Förslag om skydd av natur

Skogsindustrierna anser att avgränsade frivilliga avsättningar med förvaltningsmål i en skötselplan bör redovisas som skyddad natur. Frivilliga avsättningar (hänsynsområden > 0,5 ha) är en viktig del av markägares bidrag till att värna och utveckla biologisk mångfald. De frivilliga avsättningarna är även ett svar på en del av samhällets förväntan på skogsbruket enligt rådande skogspolitik. Den förväntan har bland annat uttalats genom arealmål för frivilliga avsättningar som en del av de svenska miljökvalitetsmålen sedan 1997. Uppföljning av områdena sker av Skogsstyrelsen genom stickprovsinventering och inom

certifieringssystemen. De frivilliga avsättningarna är angivna på karta och ges en målklass i en skogsbruksplan och deras geografiska belägenhet ska kunna offentliggöras enligt certifieringsregler. Frivilliga avsättningar bör därför klassas som IUCN kategori Ia. Att klassa dessa områden som OECM är direkt felaktigt, då det primära syftet med frivilliga avsättningar är att bevara och gynna biologisk mångfald.

Skogsindustrierna anser att avgränsade skogliga impediment bör redovisas som skyddad natur då alla impediment är skyddade genom skogsvårdslagens förbud mot skogsbruk inom dessa områden. Idag saknar impedimenten oftast målklass och är inte alltid inritade på karta. Detta kan åtgärdas genom ett nationellt projekt med syfte att inom 3–5 år ge impedimenten en målklass och avgränsa dem på karta och på så sätt kunna redovisas som skyddad natur.

Skogsindustrierna anser att områden som omfattas av naturvårdsavtal om återvätning av torvmarker bör redovisas som skyddad natur.

Därutöver bör följande instrument övervägas för att rapporteras som skyddad natur:

- **Biosfärområden.** Syftet med biosfärområden är långsikt hållbar utveckling lokalt, i alla dimensioner av hållbarhet. Vissa delar av utpekade biosfärområden är formellt skyddade, och även om detta inte innebär skydd i juridisk mening finns det skäl att räkna in större del av dessa områden.
- **Strandskydd** (generellt och utpekade) Strandskyddsområden är inte primärt utpekade för bevarande av biologisk mångfald, men i många fall blir det en positiv bieffekt. Givet strandskyddsområdets areella utbredning och betydelse för grön infrastruktur bör de kunna klassas som OECM bidra till målet om 30 % skydd.
- **Våtmarker och myrar.** Givet förbud mot markavvattnings och krav på tillstånd eller dispens för markavvattnings finns det i dag ett starkt legalt skydd för våtmarker. Givet areell utbredning och våtmarkernas betydelse för biologisk mångfald och grön infrastruktur bör våtmarker utanför formellt skyddade områden kunna räknas in i Sveriges bidrag till målet om 30 % skydd.
- **Vattenområden som utpekats som riksintressen.** Naturvårdsverket har i redovisning av regeringsuppdrag (NV-01318-21) uttryckt en avsikt att tillsammans med Havs- och vattenmyndigheten föreslå hur vattenområden som omfattas av 4 kap. 6 § miljöbalken och som inte rapporteras som Natura 2000 kan och bör rapporteras.
- **Ädellövskog** (tillståndsplikt) Avverkning ädellövskog är tillståndspliktig Ädellövskogar med betydelse för biologisk mångfald ges inte avverkningstillstånd.

Kap 14 Förslag om skydd av urskog och gammal skog

Skogsindustrierna invänder mot beskrivningen av att den föreslagna svenska definitionen av gammal skog enligt Förnybartdirektivet är en delmängd av urskog och naturskog enligt EU:s strategi för biologisk mångfald för 2030. EU:s strategi syftar till att bevara "primary" och "old growth". Sverige har därmed ett åtagande att skydda återstående urskogar och gammal skog – inte naturskog.

Begreppen primary forests och old-growth forests återfinns i lagstiftning och i EU-mål om skydd av skog. Båda begreppen behöver därför tydliga tolkningar som fungerar i svensk rättstillämpning. Old-growth forests, som är ett nytt begrepp, kan inte översättas till det vidare begreppet naturskog. Det är olyckligt att svensk översättning av "Old-growth forests" i olika EU-lagstiftningar och –strategier inte är densamma. Sverige bör begära rättelse av översättningar så att de konsekvent använder termen "gammal skog". Då undviks den begreppsförvirring som uppstår när samma begrepp har getts olika översättningar. Tyvärr bidrar Miljömålsberedningen till begreppsförvirringen genom att referera till begreppet naturskog.

Skogsindustrierna invänder mot bedömningen att skydd av urskog och gammal skog *i viss utsträckning* bidrar till att leva upp till åtagandet enligt EU:s strategi för biologisk mångfald för 2030, dvs att "all återstående urskog och naturskog ska skyddas strikt till 2030". EU-kommissionen har tagit fram frivilliga riktlinjer för definitioner och hur områden ska kartläggas, avgränsas och skyddas strikt. Kommissionen är tydlig med att det är frivilliga att använda riktlinjerna, eftersom historiska och ekologiska förhållandena varierar betydligt inom unionen. Det är viktigt att konstatera att Sveriges åtagande är att skydda alla återstående urskogar (primary forests) och all gammal skog (old growth forests).

Skogsindustrierna tillstyrker förslaget att Sverige senast 2030 skyddar alla återstående urskogar, enligt vad som avses i EU:s strategi för biologisk mångfald för 2030 och dess efterföljande riktlinjer, och all återstående gammal skog, enligt den föreslagna svenska definitionen enligt Förnybartdirektivet.

Skogsindustrierna tillstyrker förslaget att Skogsstyrelsen, i samråd med Naturvårdsverket och SLU, får i uppdrag att kartlägga urskog och gammal skog genom fältinventering av de skogar som har en förhöjd sannolikhet att utgöra urskogar och gammal skog.

Skogsindustrierna tillstyrker förslag att icke kartlagd urskog och gammal skog upptäcks vid avverkningsanmälning och anmälning om samråd enligt 12 kap. 6 § miljöbalken och då kan kartläggas och skyddas.

Skogsindustrierna tillstyrker förslaget att privata fastighetsägare, inkl. aktiebolag, som innehar kända urskogar och/eller gammal skog, så långt möjligt, ska få välja mellan formellt skydd – genom inrättande av naturreservat eller beslutat biotopskyddsområde – och bevarande genom fastighetsägarens försorg utan ersättning från staten. Oavsett skyddsform ska dessa områden räknas som skyddad natur.

Skogsindustrierna tillstyrker förslaget att privata fastighetsägare som väljer formellt skydd av urskog och gammal skog som ersättning i möjligaste mån ska få välja mellan ersättningsmark, intrångsersättning och köpeskilling.

Kap 15 Förslag om förvaltning av skyddade områden

Skogsindustrierna tillstyrker förslag om att alla formellt skyddade områden senast 2030 ska förvaltas genom naturvårdande skötsel eller beslut om fri utveckling och att all mark inom statligt skyddade områden som är möjlig att restaurera till naturtyp enligt art- och habitatdirektivet ska vara restaurerad till naturtyp, eller sådan restaurering ska vara påbörjad, senast 2030. Det är angeläget att säkra att skyddade områden inte förlorar, utan utvecklar, naturvärden de syftar till att bevara. Utgångspunkt för naturvårdsarbetet bör vara att prioritera ökad kvalitet i områden som avsatts, framför ytterligare avsatta arealer.

Kap 16 Förslag om restaurering av natur

Angående beredningens bedömning att inte prioritera restaurering av skogsmark anser Skogsindustrierna att, oaktat den korta tidsperioden fram till 2030, det är angeläget med åtgärder för att utveckla naturvärdena i redan skyddade skogar.

Skogsindustrierna tillstyrker förslaget att avskaffa återbeskogningsplikt i en zon 25 meter mot jordbruksmark.

Kap 17 Förslag om minimal förlust av biologisk mångfald

Skogsindustrierna invänder bestämt mot att man i delbetänkandet använder begreppet naturskogar. Det svenska begreppet för old growth forests är gammal skog och Sveriges åtagande omfattar endast dessa skogar. Att blanda begreppen på detta sätt riskerar att öka begreppsförvirringen på ett högst olyckligt sätt.

Skogsindustrierna avstyrker förslaget att ge SLU i uppdrag att ta fram och förvalta ett system för inrapportering och sökning av områden med höga naturvärden, med samma breda användningsområde som Artportalen. Uppdraget att inventera skogars naturvärden samt att identifiera urskogar och gamla skogar är och måste förbli myndigheters uppgift.

Skogsindustrierna konstaterar att när det gäller förslag om ekologisk kompensation har skogspolitiken utformats för att balansera produktion och miljö. För normalt skogsbruk hanteras därför sådana avvägningar inom befintlig politik och lagstiftning.

För Skogsindustrierna

Magnus Berg
Näringspolitisk chef